

MILJÖREDOVISNING 2022

Uppföljning av stadens sammantagna miljöarbete

Miljömålsbedömning

Det här är en redovisning gällande Mölndals stads sammantagna miljöarbete. Fram till och med 2022 har Mölndal haft lokala miljömål som har beskrivit det tillstånd som ska uppnås i den geografiska kommunen. En bedömning av hur det går för de lokala miljömålen har årligen redovisats i miljöredovisningen. Efter att de lokala miljömålen utgick 2022 har Mölndals stad inte tagit något beslut om förlängning utan arbetar istället för att bidra till att de regionala miljömålen nås. De lokala miljömålen kommer därför inte att bedömas i den här redovisningen, utan kommer att slutredovisas enskilt senare under våren.

Ranking Sveriges bästa miljökommun

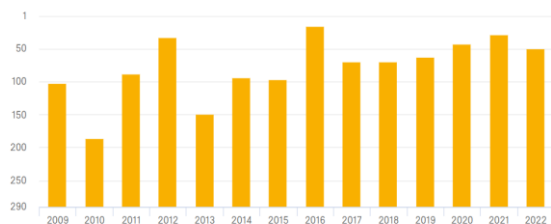
I rankingen Miljöbästa kommun 2022 hamnar Mölndal på plats 51, vilket bryter mot de senaste årens uppåtgående trend. Det finns dock ingen tydlig lucka i resultatet, som fortsatt lyfts av klimatarbetet, inom minskningar av utsläppen av växthusgaser från energi och fordon samt strategiskt arbete i staden, bland annat fysisk planering.

Hållbarhetsaspekter som Mölndal belönas för är ofta resultat av politiska beslut, såsom integrering av Agenda 2030 och ett aktivt och systematiskt miljö- och klimatarbete i olika delar av stadens organisation, inte minst inom måltidsorganisationen.

I stadens förbättringspotential ligger bland annat att systematiskt värdesätta

ekosystemtjänster i planeringen, att kompetensutveckla inom Agenda 2030 och klimatfrågor, att arbeta för effektiviseringar inom transporter och att verka för demonterbarhet i byggnader. Klimatanpassningsarbetet som är påbörjat bedöms ge resultat i kommande miljöranking.

Årliga placeringar:

Klimat

Mölndal stad har antagit målet att utsläppen av koldioxid från kommunens geografiska område ska minska med 80 procent till år 2030, med år 1990 som utgångspunkt. Utsläppsstatistiken från år 2020, som är den senast sammanställda på grund av eftersläpning i den nationella statistiken, visar att Mölndals koldioxidutsläpp minskade med 9 procent under år 2020 jämfört med 2019. Minskningen är betydligt större än tidigare år och kan till stor del härledas till pandemin och dess effekter, som till exempel pausad verksamhet inom flera delar av näringslivet samt ökad andel distansarbete. Enligt Mölndals stads koldioxidbudget, som visar hur mycket utsläppen måste minska lokalt för att uppnå Parisavtalet, är detta dock fortfarande en alldeles för liten minskning av

utsläppen. För att nå både de internationella, de regionala och de lokala målen behöver utsläppsminskningen vara runt 17 procent årligen inom stadens geografiska område, och närma sig noll runt 2030.

Innan sommaren år 2022 antogs Mölndals stads Energiplan för minskad klimatpåverkan. I energiplanen finns övergripande mål för trygg energiförsörjning, fossiloberoende Mölndal och lokal och förnybar energiproduktion. Till varje mål finns framtagna delmål och åtgärder där ansvaret är fördelat till berörda förvaltningar och bolag.

Inför 2022 antogs 11 klimatlöften av staden. Klimatlöftena är en del av det regionala Klimat 2030-arbetet. Av de elva klimatlöften som antogs är det fem som är påbörjade men inte genomförda, till exempel att vi har en koldioxidbudget. Sex av klimatlöftena bedöms vara genomförda, som till exempel att våra nya bilar är klimatbonusbilar och att vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Klimatlöftena har förlängts och gäller även under 2023. Under 2023 kommer nya löften att presenteras som kan antas för genomförande under 2024 och 2025.

Under året avslutades stadens arbete med intern klimatväxling, på grund av att utsläppen från stadens tjänsteresor har minskat så pass mycket att systemet inte längre ger så stor effekt. Minskningen har också påverkat att det inte längre finns en så stor andel klimatväxlingsmedel att ansöka om.

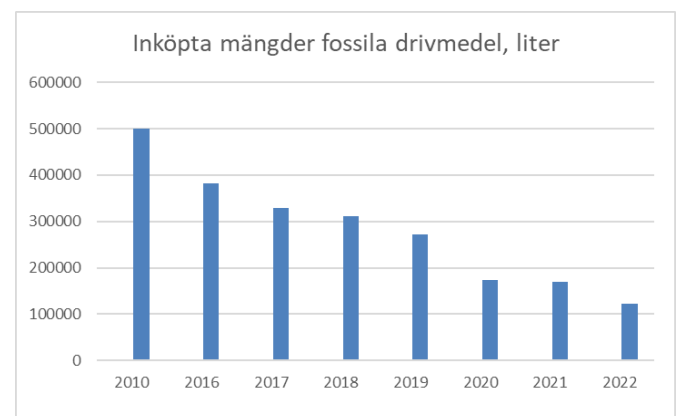
Transporter

Transportsektorn (inklusive arbetsmaskiner) är den sektor som genererar absolut störst växthusgasutsläpp inom Mölndals geografiska område, och som står för cirka 80 procent av de totala utsläppen. Av de 80 procenten står utsläppen från personbilar för cirka 67 procent. Under 2020 minskade utsläppen från transportsektorn i Mölndal med 9 procent. Nationell statistik visar att koldioxidutsläppen

låg kvar på ungefär samma nivå som tidigare trots en ökande trafikmängd generellt i landet under år 2021 jämfört med år 2020. Detta beror på en ökad inblandning av biodrivmedel till följd av reduktionsplikten, en fortsatt energieffektivisering av fordon och ökad elektrifiering av fordonsflottan.

Fossiloberoende fordonsflotta

Andelen fossiloberoende fordon i stadens fordonsflotta är nu uppe i 71 procent. Den största delen av stadens bilar är gasdrivna. Svårigheterna med att byta ut fordon som drivs av fossila fordon till fossilbränslefria fordon har ökat under det senaste året, dels på grund av att leveranstiderna uppgår till 14–24 månader, dels på grund av att laddmöjligheter för elbilar saknas i de flesta verksamheter, vilket gör att den typen av fordon inte kan införskaffas. Utifrån nämnda svårigheter finns en risk för att staden håller ett allt äldre fordonsbestånd i drift alternativt att staden i vissa fall kommer att behöva återgå till en ökad andel fossilbränsleddrivna fordon. Möjligheten att nå målsättningen att Mölndals stads fordonsflotta senast 2025 ska vara fossiloberonede bedöms ha minskat något i förhållande till föregående år.

Målet mäts också utifrån en förutsättning om en minskad användning av fossila bränslen med 80 procent. Inköp av fossila drivmedel har till följd av omställningen hittills minskat med 75 procent sedan basåret 2010. Resandet med egen bil i tjänsten har dock ökat igen, vilket är ett trendbrott i förhållande till den nedåtgående

trend som har varit sedan år 2016. År 2021 var utsläppen från egen bil i tjänst cirka 10 procent jämfört med år 2010, medan utsläppen från egen bil i tjänst år 2022 istället ökade till 20 procent av de utsläpp som genererades år 2010.

Mölndal är den sjätte mest elbilstäta kommunen i landet. 21,9 procent av alla personbilar som är registrerade i Mölndal är laddbara. Andelen ökar årligen med omkring 50 procent. Antal publika laddpunkter har däremot inte ökat, utan ligger på samma nivå sedan 2020. 141 publika laddpunkter ger en kvot på 0,02 laddpunkt/laddbar bil. Eftersom rekommenderad kvot är 0,1 är det viktigt att utbyggnation av laddinfrastruktur på kommunala parkeringsplatser tar fart. De flesta laddbara bilarna är registrerade på företag. Förutom tjänstebilar och företagsbilar kan det även handla om privatleasing och hyrbilar. En uppskattning från Power Circle ger att uppemot 15 procent av elbilarna i en kommun kan antas ingå i dessa kategorier, vilket innebär att vi inte med säkerhet kan säga att alla registrerade elfordon används i Mölndal.

Hållbar mobilitet

Cykeltrafikens utveckling inom kommunen har ökat över tid, vilket är positivt för det hållbara resandet. Under 2021, mitt i pandemin, gick cykelresandet ner rejält, liksom allt resande, på grund av ökat hemarbete. De tre senaste åren har cykelresandets utveckling varierat enligt de cykelmätningar som görs i kommunen. Under 2020 ökade cykelresorna med 6 % under 2020, men minskade med 14 % under 2021 troligen på grund av pandemin och ökat distansarbete, för att sedan öka igen med 15 % under 2022. Förhoppningen är att den ökande trenden kommer hålla i sig.

Resandestatistiken för 2022 för kollektivtrafik visade en ökande resandetrend där hösten innehöll klart fler resor än våren. Med den takten kan vi vänta oss att under 2023 mer eller mindre vara tillbaka på samma resande som innan pandemin. Samtliga transportslag ökade för kollektivtrafiken.

Ökning 2022:

Totalt, all kollektivtrafik	Buss	Spårvagn	Tåg
28,3 %	18 %	37,4 %	46,9 %

Cirkulär ekonomi och hållbara inköp

Avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet fastställer vikten av avfallsminimering och att förebygga avfall genom återanvändning av redan befintliga resurser

Den 24 maj hölls invigningen för nya återbruksbutikerna på Kikås. Där säljs inredning, verktyg, byggmaterial och växter som kommuninvånarna lämnat in till återbruk.

Därutöver har arbetet med återbruk av stadens möbler vuxit. Projektet och dess genomförande är en del av utvärdering och arbete med kategoristyrning kring inköp av möbler och inredning i staden. I projektet ingår metoder och tillvägagångssätt för att kunna bli mer effektiva och hållbara i arbetet med hanteringen av möbler och inredning, inom exempelvis inköp, förlängd livslängd och återanvändning. Transporter till Kikås från stadens verksamheter

och vice versa är en viktig nyckelfaktor att få till.

Under 2022 har flera projekt gällande byggåterbruk startat upp med hjälp av återbruksplattformen CCBUILD. Möjligheten till återbruk i de genomförda projekten har dock varit mycket högre än vad som faktiskt återbrukats och de inventeringar som genomförts visar att mycket av det som skulle kunna ha återbrukats istället går till förbränning. Detta beror framför allt på att metoder och rutiner för byggåterbruk ännu inte är fullständigt på plats. Under 2023 förväntas detta arbete utökas och konkretiseras.

Hållbara livsmedel

Inköp av ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet var 34 procent under 2022. Målet för helåret 2022 var 36 procent. Inköpen av ekologiska livsmedel har påverkats av de stigande matpriserna under året. Matsvinn i Mölndal var under 2022 42 gram per portion. Målet i klimatloftet gällande matsvinn är 45 gram portion, vilket innebär att det målet är nått. Detta efter ett aktivt systematiskt och strukturerat arbete från stadens måltidsorganisation, som involverar personal såväl som elever.

Naturvård och biologisk mångfald

Under 2022 har Länsstyrelsen i Västra Götalands län bildat ett nytt naturreservat i Mölndals stad och i Härryda kommun, Hårssjö-Rambo mosse. Reservatet är stort, 470 hektar, med mycket variationsrika djur- och naturmiljöer. I den grunda fågelsjön Hårssjön rastar och häckar många olika fåglar. Fåglar finns det också gott om i sumpskogarna och mossarna runt sjön. Inte minst på Rambo mosse. Under våren beslutade Länsstyrelsen även om

nya föreskrifter för Änggårdsbergens naturreservat. De nya föreskrifterna är framtagna för att värna både naturen och besökarna som vistas i området.

Invasiva arter är ett stort problem som påverkar biologisk mångfald, hälsa och orsakar kostnader både för enskilda och för samhället. 2020 inventerades de invasiva arterna jättebjörnlöka, jättebalsamin, parkslide och sjögull i Mölndals stad. Syftet var att få så stor kännedom som möjligt om vart arterna finns i kommunen samt deras utbredning. Efter det har en strategi och en handlingsplan tagits fram för bekämpning av arterna på stadens mark och i maj 2022 anställdes två personer för att bekämpa de invasiva arterna under hela säsongen. Huvudinriktningen har varit parkslide, jättelöka och i viss mån jättebalsamin.

Vattenförvaltningsarbetet har tagit fart under 2022. Syftet med arbetet är att förbättra vattenstatusen i de vattenförekomster inom staden där statusen är sämre än beslutade miljö kvalitetsnormer för vatten. Under året togs förslag på åtgärdsplan fram, innehållande förslag på aktiviteter staden kan och behöver arbeta med 2023-2027 för att uppfylla krav från Vattenmyndigheten. Lokala åtgärdsprogram för Kålleredsbäcken, Stora ån och Balltorpsbäcken är framtagna.

Omställningen av gräsytor till ängsmark har fortsatt där det är lämpligt för att stärka förutsättningar för biologisk mångfald. Ytorna har successivt ökat och är nu 129 100 kvm. Stora ytor som naturligt passar är hittade och omställda. Nästa steg blir att anlägga och då har staden bara möjlighet till mindre ytor.

Denna rapport är ett underlag i arbetet för ett hållbart Mölndal
Stadsledningsförvaltningen, Samordning för hållbarhet

